

CATECHISMUS ZONDAG 33 (VERVOLG-1)

THEMA: BEKERING:
AFSTERVING
OPSTANDING

Verleden week hebben wij al iets gezegd, een soort inleidend woord op 'bekering'. En we hebben gehoord over een bekering die te prijzen is, waar je iets goeds in ziet voor het leven hier op aarde onder de mensen. Maar die toch nog niet direct raakt de wortel waar het om gaat.

Een mens kan op een gegeven moment, dat is trouwens ook van de Heere God, tot een bepaald inzicht komen, omdat hij bezig is om zijn zaak, om zijn huwelijk, om zijn gezin naar de knoppen te helpen, en dat hij aanvoelt, ja jongens, waar ben ik mee bezig, wat een narigheid, wat een ellende.

Dan kan het zijn dat iemand, door de gevolgen te zien van zijn verkeerde weg, daarop terug komt. En dat vind je dus ook in bepaalde uitdrukkingen terug. Die heb ik genoemd: Bekering van de kroeg naar de kerk; van de ondeugd naar de deugd; een verandering van richting; enzovoorts.

En ja, dat daar toch hier op aarde een grote betekenis van gezien kan worden. Dat de mens, dat het hem beter gaat.

CATECHISMUS ZONDAG 33 (VERVOLG-1)

Maar wij hebben gehoord, als het nu gaat om de waarachtige bekering, dan wordt daar mee bedoeld een bekering die echt verband houdt met God.

Als je daar alleen eens over gaat denken, dat het te maken heeft met God, wat God wil of wat God niet wil, dan is het al heel wat indringender en ingrijpender. Waarom doe of laat ik iets? Is dat nu werkelijk om God, of is het om mijn eer, om mijn gezondheid, om ....., noem maar op, je kunt van alles en nog wat opnoemen.

Dan kan dat op zichzelf wel een waardevol iets zijn, dat je zegt: Nu ja, het is de moeite waard om dit of dat te doen, of niet te doen. Maar dat is nog niet dat gevoel, die indruk, dat geloof, dat ik GóD door deze of gene handelwijze bedroef. Dat ik Hem tegensta.

Maar dan bevindt zich dat eigenlijk op het vlak van onszelf, of van onze naaste omgeving. En nogmaals, hoe belangrijk ook, daar gaat het eigenlijk, als het gaat over de zaligheid, over onze redding, over het eeuwig behoud, niet over. Het heeft er wel mee te maken, maar nooit als een soort voorwaarde. Als het er wat mee te maken heeft dan is het de vrucht van de Heilige Geest, Die leert de mannen matig te zijn, de vrouwen in ingetogenheid te leven, de kinderen in gehoorzaamheid te leven. Dat is het Woord van God. Dat doet het, dat IS het. En dan niet: Want anders krijg ik een pak slaag. Hoe goed misschien dat ook op een of ander moment kan zijn. Maar, van harte. Van harte!

Kohlbrugge vraagt ergens: Stel je voor dat iemand zegt: Ik wil een goed werk doen, want er staat in de Bijbel dat ik dit of dat moet doen. Wat denk je daarvan? Nu, zegt hij, laat zo iemand proberen God iets wijs te maken. God laat Zich niets wijs maken. Zulke praatjes niet. Want als het gaat om het échte goede werk, dan is het ook niet gericht op: Dat zal God wel goed vinden of mooi vinden, of dat is voor de naaste. Dan gaat het vanzelf. Dan heeft het als wortel de liefde. Dat is iets vanzelfsprekends; maak de boom goed en zijn vrucht zal goed zijn. Dat is geen prestatie, dat is niet iets doen. Vrucht dragen is in dat opzicht niet iets DOEN!

En daarom hebben we daar verleden week op gewezen. En het valt niet altijd mee om dat in woorden duidelijk te maken, maar ik heb trachten aan te tonen uit enkele gegevens uit de Heilige Schrift, over die bekering en hoeveel keer dat het er staat, enzovoorts. De bittere klacht van de Heere telkens weer over dat onbekeerlijke mensenhart. En hoe ook de profeten en Mozes daar over gesproken hebben, dat we geen hart hebben om de Heere te vrezen. En dan telkens en telkens weer de zonde, de straf op de zonde. Telkens weer die afwijking. En hoe dan daardoor, of dan in die profetieën begint te dagen telkens als een laatste hoop, als een laatste verwachting, dat God zegt - ja, ik zeg het misschien te menselijk - dat God zegt: Nu, het helpt niet. Hoeveel goede woorden en wetten Ik jullie ook geef, wat Ik ook zeg, je maakt het nog erger dan je vaderen. (Nogmaals, heel menselijk geredeneerd.)

En dan komt opeens die lichtstraal, dat God zegt: Ik, IK zal het maken. Ik zal Zelf in je hart komen, Ik zal Mijn Geest overvloedig uitstorten, want jullie zijn nooit te vertrouwen. Ik kan op jullie nooit aan. Al zou de Heere bij wijze van spreken karrevrachten mest om die boom gooien, dan doen we het nog verkeerd. Dan is het nog fout. Als het tenminste echt gaat om dat ware werk uit liefde. Uit innerlijke verbondenheid, uit eerbied voor de Heere. Zonder bijmengselen en zonder bijbedoelingen.

CATECHISMUS ZONDAG 33 (VERVOLG-1)

Nu zegt God: Ik zal het maken. Dit is in principe Mijn eeuwig trouwverbond, dat Ik voorgenomen heb in Mezelf, Ik breng alles mee.

Dan kun je zeggen: Maar waarom heeft de Heere dan zoveel keren door heel de Bijbel heen gezegd: Bekeer je, en doe dit en doe dat, en braak je een braakland, als er dan met ons toch niets te beginnen is.

Ja, dat kun je vragen. Maar gelóóf je dat echt? Als wij dat echt geloven dan hoeft de Heere het niet meer te zeggen.

Als wij echt geloven dat het waar is, dat zomin een Moorman zijn huid, en een luipaard zijn vlekken kan veranderen, zo min kunt gij o mens die geleerd hebt kwaad te doen, goed doen. Onmogelijk! Wanneer geloof ik dat nu?

En daar wil God de Heere mij achter brengen. En dan komt dat precies van pas voor mij, dat de Heere zegt: Bekeert u, en braak ulieden een braakland, en zaai niet tussen de doornen, en besnijdt uw hart en niet uw voorhuid, dat is niet zo belangrijk. Daar gaat het om. God gaat het zeggen.

Waarom? Om mij te martelen? Om tegen een mens zonder benen en zonder armen te gaan zeggen: Je moet dit of dat doen? Nee, dat weet God ook wel. Maar ik ben zo'n hoogmoedig schepsel dat ik toch altijd een treetje hoger sta dan ieder ander mens.

Kijk, en daar komt nu die Heere God, en Die zegt: Ja goed, bekeer je, doe dit, hier is Mijn Wet, hier is Mijn wil, hier zijn Mijn goede geboden. Wil je leven? DIT is je leven.

Nu, wij zien toch niet, als de Heere Zijn Wet geeft, dat de Heere daarmee eigenlijk alles belooft. Als je tenminste zou geloven in een genadig God, dan lees je dat de Heere eigenlijk alles belooft. Dat de Heere zegt: Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben. Als God dat nu zegt, is het dan waar of niet? Is dat dan een belofte of niet. Maar zo zien wij het niet.

Wij denken: O ja, welke afgoden heb ik nu eigenlijk? De vrouw denkt misschien: Ja, ik ben wel een beetje ijdel. Ik moet wat minder zus doen, ik moet wat minder in de spiegel kijken, ik moet wat minder zo. De ander denkt: Ja, ik ben eigenlijk wel een beetje gierig. Ik moet wat meer doen zus en zo.

Nou, dan zit je precies aan de verkeerde kant. Daar gaat het nu om. Hij wil niet zijn die hij IS. Hij wil het niet aanvaarden als de Heere God zegt: Ja joh, maar je bent een grote vrek. Jij deugt ook niet. Dat wil hij niet aanvaarden.

En dan bedoel ik niet met 'aanvaarden' een onverschillig zeggen: Ja, ja, ik weet het wel hoor, we deugen geen van allen. Maar nu eens werkelijk dat mijn prestige en mijn eer in het geding komt voor God en mensen, dat ik niet ben waar ik me voor uitgeef! Of wil geven. Of de schijn die ik op wil houden. Nu, dan is het in woorden misschien nog wel waar, maar het vuurtje brandt al van binnen.

En als we dan op de een of andere manier ontmaskerd worden, en de Heere God komt er niet in mee, en de Heere God is er niet bij, dan zit ik te janken, te janken, maar ik huil eigenlijk alleen maar: O, nu kan ik niet meer daar of daar de man in zijn, of de vrouw. Ik ben betrapt, ik ben door de mand gevallen. En dan blijkt dat die lieve man of die lieve vrouw in werkelijkheid zo lief niet is hoor. "O, ik weet geen raad". Als God het niet verhoedt, dan verliezen we ons verstand. Dan kruipen we aan de zelfkant van het leven. Of we gaan ons hele leven jammeren: O die zonde, o die zonde, oooooh, dit en dat. Maar in feite is het dat machteloze verzet tegen het oordeel dat God er over uitspreekt.

CATECHISMUS ZONDAG 33 (VERVOLG-1)

Nu komt God, en Die zegt: O, dus jullie zijn bekeerd? En jullie willen nog beter bekeerd worden? "Bekeert u gij huis Israëls, waarom zou je sterven; je weet het toch?"

O, is het nog niet goed?

Bij de profeet Maleachi lees je dat de mensen zeggen: Waar heb je het toch allemaal over, wat klaagt u. Laat Hem nu eens zeggen, wat doen wij nu eigenlijk? Als we vrolijk zijn is het niet goed, als we tranen met tuiten huilen dan zegt God: Waarom bedek je Mijn altaar met tranen? Waarom doe je dat? Waarom krom je je hoofd als een bies, dat je krom loopt? Waarom doe je dat allemaal?

Denk je dat Ik daar lust aan heb? Nee, Ik heb lust dat je eens ophoudt met je bedriegerijen, en dat je niet stiekem je naaste onderdrukt. En dat je in eerlijkheid wandelt met je naaste.

O, een mens wordt gemelijk; weer niet goed, weer niet goed. Er deugt zeker weer niets van.

Nu ja, en daar zijn we uitgekomen, en dan kom je terecht bij - en ik hoop dat dat persoonlijk ook door ons allemaal gekend mag worden - waar de Heilige Geest het ons voorhoudt: Alles wat zo goed is, wat van God is, daar komt hij terecht hè, werkelijk in die zin: IN HET ONMOGELIJKE. In het onmogelijke om ooit zalig te worden. Langs die weg. DAT KAN NIET!

Al zou hij hier op aarde zijn mast van zijn schip overeind houden, hij voelt in het diepst van zijn ziel, als straks de boeken opengaan, en wij staan voor Hem bij wie alle dingen naakt en geopend zijn, dan is het afgelopen met me. Dan kan hij voor God niet bestaan. En toch is het een zegen als een mens zo bearbeid mag worden door de Heilige Geest. Dat hij dat mag zien. En dat hij eens echt ..... Want een mens blijft anders tussen de wal en het schip hangen. Hier een beetje bij, daar een beetje af, hij zoekt een middenweg; hij zoekt toch een klein beetje de zaak in de kerk in het midden te houden in zijn leven, en dan, nu ja, laten we hopen dat God er ook achter staat. In die zin, dat Hij onze pogingen toch weet te waarderen, en dat Hij wat niet deugt, dat Hij dat dan maar vergeeft.

En dan merk je altijd dat toch heimelijk blijven steunen. Of dat je gelooft dat je zonden niet vergeven kunnen worden, of dat je denkt dat je zowat geen zonden hebt, maar het blijft allemaal zo hangen.

Gelukkig, wat is het dan een ademtocht, kun je dat nu begrijpen, vanuit die situatie, dat God zegt: Nu, er komen dagen, Israël, IK zal het doen. Ik zal jullie een hart geven, Ik zal Mijn Wet jullie ....., Ik zal Mijn Heilige Geest overvloedig op u uitstorten. Ik zal maken dat je een hekel, dat je een walg hebt aan jezelf, en dat je in Mijn wegen zult gaan.

Dat is een troost! Dan hoef je niet zo gauw ondersteboven te raken als je merkt - het is wel erg - dat er van een Adamskind niets te verwachten is. Maar dan mag wel je oog gericht worden op de Heere God. "Heere, U hebt het toch gezegd, U leerde ze in Uw wegen wandelen, toen al, U, doe het ook aan ons. Leer ons naar Uw wil te handelen".

En zo breekt bij de profeten steeds meer door: Ziet de dagen komen. En dat de Heere het ECHT DOEN ZAL.

Nu, in hoeveel stukken bestaat nu de waarachtige bekering?

CATECHISMUS ZONDAG 33 (VERVOLG-1)

De bekering is een om-kering hebben we gehoord. De bekering daar kun je over praten in engere of in ruimere zin. Dat wil zeggen: Je kunt over de bekering praten zoals het eigenlijk nodig is dat we heel ons leven, van dag tot dag met Jeremia instemmen: Heere, bekeer mij tot U, dan zal ik bekeerd zijn; genees mij, zo zal ik genezen zijn.

Je kunt ook wel over de bekering spreken als een aanvang, als het ware, wat we ook wel wedergeboorte noemen, in engere en ruimere zin. De wedergeboorte die we elke dag, elk ogenblik nodig hebben, èn het ogenblik dat de Heere onze oren opent en ons hart ontsluit voor Zijn Woord. Dat we tot het waarachtig geloof mogen komen.

Ik ga daar nu niet al te diep op in.

In hoeveel stukken bestaat de waarachtige bekering des mensen?

In twee stukken: De afsterving van de oude mens en de opstanding van de nieuwe mens.

Laten we proberen zo duidelijk mogelijk - dat is altijd de bedoeling - de zaak te stellen.

Wie is de oude mens? Wat is de oude mens? Zijn dat onze slechte eigenschappen? Zijn dat onze zwakheden en onze gebreken? Ja ook.

Die oude mens, VERGEET DAT NU NOOIT: Dat ben IK, dat zijn WIJ. Die oude mens is net zo oud als Adam is. Want toen Adam gezondigd heeft, toen zou je kunnen zeggen naar Bijbels spraakgebruik, vooral wat het Nieuwe Testament betreft, zoals Paulus er over spreekt, toen was Adam een oud mens. Een oud mens. Er was niet meer het nieuwe, God, goed. Dat was er uit. Hij is een oud mens.

Je moet jezelf niet trachten op te splitsen in bepaalde onderdelen van: Ja, aan de ene kant, aan de andere kant; linkerkant, rechterkant; goede wil, kwade wil. Want dan krijg je echt zo'n ..... ja, dan zeggen de mensen bijvoorbeeld: Als ik eens bij mijn hart ben. Ben je wel eens blij? "Ja, als ik wel eens bij mijn hart mag zijn". Een ander zegt: "Ja als het nu eens een ogenblikje mag zijn".

Toch maakt dat de zaak warrig. Want je kunt er gerust een beetje benauwd voor zijn. Stel je voor, vandaag kom je bij die persoon, die is gelukkig dan, zogenaamd, bij zijn hart: Je krijgt een kopje koffie en je wordt binnen gelaten. En morgen is hij niet bij zijn hart, en je krijgt een groot pak slaag, of hij trapt je in elkaar of wat ook. Dat is ergens moeilijk. Als je dat zo bij elkaar probeert ....., twee mensen in één mens, laat ik het zo zeggen. Het ene stuk is oud, het andere stuk is nieuw. ZO MOET JE HET NIET BEKIJKEN.

Dat gaat er schuil achter die uitdrukking van: Mensen van goede wille.

Je hebt mensen ook in deze wereld, antropologen en nu ja, noem maar op, die gaan allemaal uit van een positief mensbeeld. Wat er ook gebeurd is in de geschiedenis van de wereld. Hoe de mens ook op alle mogelijke manieren zich verraden heeft, men blijft uitgaan van een positief mensbeeld. "Ach, een mens is zo slecht nog niet. Ach nee, nu moet je niet zo gaan staan ....., want hè bah". Als je daar nu echt van uitgaat, wat Paulus in Romeinen 3 zegt: Hun keel is een geopend graf, slangenvenijs is onder hun tong, de weg des vredes hebben zij niet gekend, voeten die zich haasten om bloed te vergieten. "Ja, maar dat is toch overdreven". En als hij dan gaat zeggen: Daarom zijt gij niet te verontschuldigen o mens, wie je ook bent. Want waarin je anderen oordeelt, oordeel je jezelf. Want je bent zelf die overtreder. Je denkt dat je een leidsman der

CATECHISMUS ZONDAG 33 (VERVOLG-1)

blinden bent, Joden.

Dat dachten ze wel. Ze reisden de hele wereld rond om een bekeerling te maken. Maar het wordt een kind der hel, tien keer erger dan jezelf.

Dan zeggen ze: Ja maar.... Ja, een mens potentieel, ja, dat hebben ze wel gezegd, ook mensen in hun vakgebied, potentieel zit er in ieder mens een moordenaar. Ja, dat zit er in, maar goed, dat moet je sturen. Daar moet je mee leren leven, dat moet je op de een of andere manier kunnen plekken. Dat dat niet aan de orde komt. Je moet ervan uitgaan dat de mens eigenlijk zo niet is. Hij is in principe een mens van goede wil.

Ja, als je er zo over denkt, dan hoef je alleen nog maar een beetje bijgeschaafd te worden. Dan moeten in die oude mens er nog een paar onderdeeljes even vervangen worden, die moet nog wat betere begeleiding hebben, die moet nog wat beschaafder worden, wat meer meneer, mevrouw, wat meer ontwikkeling, en dan, och dan gaat het. Om nu te zeggen: Een nieuwe mens? Nu ja, dat misschien niet, maar toch....

Ja, maar dat doet de Bijbel niet. De Bijbel doet dat niet.

De Bijbel spreekt radicaal: Er is niemand rechtvaardig op aarde, niemand die goed doet. God uit de hemel heeft het gezien.

Wat is die oude mens? Ik, jullie, ieder voor zich. Ieder mens uit Adam geboren is 'oude mens'. Hij is toch een takje van diezelfde boom? Hij heeft toch in Adam geluisterd naar de duivel? En gekozen tegen God. Die boom deugt toch niet? Je kunt aan die boom van alles ophangen: Mooie etiketjes, glanzende appeltjes, maar ze zijn niet echt. Het is niet waar.

Vaak doe je de ontdekking als je achter de schermen kijkt van heel veel te goeder naam en faam bekend staande mensen, maar als je toevallig een keer achter de schermen kijkt: Is het zo? dat de ongerechtigheid je tegen komt. Maar ja, het komt niet aan de grote klok. Het blijft een beetje binnenshuis. Maar je zou wel zeggen: Hoe groter geest, hoe groter beest. Dat gaat vaak wel op.

Oude mens, dat zijn wij!

Die oude mens hè, dat is zo iets wanhopigs, dat de Heere God heeft gezegd: Vervloekt! Vervloekt in je opstaan, in je nederliggen, in je ingaan en in je uitgaan. Je zit onder de vloek. Want Ik ben heilig. En daar mag je ook wel bij zeggen: Ik ben Liefde. Liefde kan zich niet met de modder vermaken in die zin. Dat voel je.

Je kunt zeggen: De gerechtigheid van God, inderdaad, die drukt die bezoedelde mens weg, die verkeerde mens, dat onkruid.

Maar ook de liefde van God. Die kan dat niet.

Nu, dat is Bijbels. Dat is gebleken ook toen Jezus Christus veroordeeld werd tot de dood. Toen stond Hij daar niet als een los Individu, een Mens op zich. Hij stond daar als Vertegenwoordiger zoals Adam in het Paradijs. De eerste Adam stond voor zijn nageslacht tegenover God als hoofd. Zo staat Christus daar als Adam voor een gevallen menselijk geslacht. En als Borg voor al Gods uitverkorenen.

Nu werd Hij veroordeeld. Dat is een gemene zaak geweest, dat weten we. Daar is men

CATECHISMUS ZONDAG 33 (VERVOLG-1)

nog over doende. Alsof dat veel uit zou halen, dat dat rechtsgeding nog eens zou worden herzien eventueel. Hij is veroordeeld.

Want, waar het eigenlijk om gaat is dit: Dat God er Zijn stempel op zette.

Kijk, als mensen er achter komen dat ze het gemeen gedaan hebben, en dat het groot kwaad was, dat heeft wat te betekenen. Zeker, dat heeft wel wat te betekenen. Het kwaad niet zomaar weg schuiven.

Maar, dan gaat het er toch maar over: Ik heb dat kwaad gedaan. Maar wat heeft God gedaan? En toen de mensen zeiden: - vals - Hij is des doods schuldig, Hij heeft Zichzelf God gelijk gemaakt, toen betekende dat dat God de Vader zei: "Hij is des doods schuldig".

Want Hij staat op dat plaatsje waar die Adam van zoveel duizend jaar geleden stond, en die wilde zichzelf aan God gelijk maken. En dat heb Ik niet genomen, en dat kan Ik niet nemen, zegt God. Ik heb dat oordeel uitgesteld. Want in Mijn eeuwige liefde heb Ik, hoe onbegrijpelijk en onbevattelijk ook, Ik heb die Adam liefgehad. Die Adam die Ik moet verdoemen, omdat hij zichzelf aan Mij gelijk wilde maken, en boven Mij wilde rijzen. Die Adam wil Ik zalig maken.

Maar toch, God is niet lievig, al is Hij Liefde. Zijn gerechtigheid blijft vorderen dat er genoegdoening zij. En dan in die zaal van Kajafas, het is zo eeuwig gedenkwaardig, zo onbegrijpelijk: "Wij hebben een Wet, en naar onze Wet moet Hij sterven". Toen hadden ze vanuit hun standpunt geen gelijk. Want niemand kon Hem overtuigen van zonde. Maar God wilde toch dat Hij die zonde, dat wij ons aan God gelijk, en nog hoger wilden opstellen, wilde straffen.

Daar staat dus de oude mens, of laat ik het zo zeggen, daar staat Jezus Christus op de plaats van de oude mens, Adam, die zich vergreep aan God en aan de naaste. En dan is het ontzagwekkende wat die vrome, maar tegelijkertijd huichelachtige Goddeloze mensen zeiden, waar je ook je eigen beeld in terug kan vinden: "Hij is des doods schuldig, wat hebben we nog getuigen van node. Je hebt toch gehoord wat Hij gezegd heeft? Dat Hij de Zoon is van de levende God?"

O, dan daarboven zegt Vader: "Ik heb het gehoord". Wat? "Ik heb gehoord dat Adam zichzelf aan God gelijk wilde maken en nog meer. En Ik heb gehoord dat Mijn Kind heeft gezegd, Mijn lieve Zoon die Ik uitverkoren had, want dat is Degene die Ik Mij voorstelde, zegt de Vader, van eeuwigheid".

De Vader heeft het niet anders gewild. Hij heeft het niet anders gewild dan in Christus duidelijkheid te verschaffen hoe het is bij Hem.

Al kan ik dat niet vatten of verklaren, maar dat IS openbaring!

Dus Die Vader Die hoort Zijn Zoon. En Hij zegt: Mijn Knecht, Ik heb U Uitverkoren, U! Om Mijn Knecht te zijn. Dat U op die plaats gaat staan. Maar dan in die verwoeste wereld, in dat verwoeste leven. Dat U daar gaat staan en alles goed maakt. En na alles goed gemaakt te hebben, de staf draagt, omdat Ik voor die schepselen vrede wil maken. Het blijft natuurlijk uiteraard - ik hoor het u zeggen hoor - een menselijke benadering. Maar ik weet niet hoe het anders moet.

En dan gaat Jezus Zich op Golgotha ..., de oude mens, Adam.

CATECHISMUS ZONDAG 33 (VERVOLG-1)

Nooit zonde gekend of gedaan. Maar op dat plekje gaat Hij radicaal staan. Hij neemt er niet één mee.

Let wel. Het is allemaal verkeerd en zondig geweest, maar het heeft nog meer te beduiden dat de drie discipelen in de hof van Gethsemane in slaap vielen. En dat toen het er echt op aan kwam, dat ze allemaal de vlucht namen. En wegvluchtten van die lijdende Borg. Dat is niet alleen een daad of een stukje waarin onze laffe natuur naar voren komt, dat we onszelf zo lief hebben en zo bang zijn om ons leven te verliezen. Dat niet alleen.

De betekenis ligt ook daarin, dat God voor ons wil uitstallen: Ik heb bij één Held voor Israël hulp beschoren. Niet bij twee, niet bij anderhalf. Maar echt uitsluitend, bij ene Held heb Ik hulp beschoren. Hem heb Ik uit het volk verhoogd, Hem heb Ik uitverkoren. Dat grote Zaad, Jezus Christus.

Het is niet voor niets, dat tenslotte er niets meer over blijft eigenlijk dan die lijdende en stervende Borg, in het midden van moordenaars. Joelende mensen. En de bedroefde moeder, en de bedroefde discipel Johannes die worden ook naar huis gestuurd. "Vrouw zie uw zoon, zoon zie uw moeder". Ook weg. In diezelfde ure nam de discipel haar in zijn huis. Weg. Afgesneden. Vriend en metgezel zijn in duisternis, en al Zijn bekenden zijn van verre.

En dan? Dan mondt het uit in de radicale verlating.

Want die oude Adam dat ben ik. Tot aan Adam toe, duizenden jaren geleden, daar heeft God van gezegd: Het kan niet, jongens, zo! Het kan niet, vervloekt is een ieder die niet blijft in Mijn Wet, in Mijn wil.

En dan staat Hij daar, en dan wordt Hij veroordeeld, gekruisigd, verlaten, en Hij is gestorven. Hij is echt gestorven. Het is echt opgehouden zou je zeggen. Hij is weg.

Paulus zegt dan: - ik zeg het even met mijn woorden - Zo staat het er nu bij met ons. Wij zijn zo oud, wij zijn zo Adam, wij moesten sterven. En we zijn gestorven. Toen Christus stierf heeft God ook ons daarin begrepen. Toen Christus verlaten werd, werd IN HEM het volk verlaten. Eén voor allen, Jezus Christus.

En dan slaat alle donder en bliksem en waterstromen en afgronden en kolken - denk aan de psalmen, die bittere klachten doen horen - die slaan over Hem heen. En als het op je afkomt een ogenblik, dan zeggen ze wel eens: Je zou er koud van worden. Maar je zou er ook koud van worden.

"Ik zucht daar kolk en afgrond loeit, waar het gebruik der wateren groeit, waar Uw golven, waar Uw baren Mijn benauwde ziel vervaren".

Want het is voor de Borg nog wat anders om de dood aan te doen, dan voor ons. Hij was het Leven. Hij heeft altijd geweten wat goed is. Hij heeft altijd de wil van de Vader gedaan.

Kijk, dat is voor ons heel anders. Wij worden geboren als zondige mensen. Maar ook ons hele leven wordt gekarakteriseerd door het oppervlakkige.

Maar Hij die alles zo zuiver en zuiver aanvoelt, als Hij daar beladen met de schuld van Zijn volk, als het Lam dat de zonde der wereld wegdraagt, als Hij daar Zijn weg gaat. Dat is voor ons niet te peilen.

Als er een klein stukje van doordringt, dan zou je er koud van worden en in tranen

CATECHISMUS ZONDAG 33 (VERVOLG-1)

uitbreken. Dan zeg je: "Dat kan niet, dat kan niet, dat kan niet".

Nu, die oude mens is gekruisigd, gestorven en begraven.

En wat dan? Ja, dat is weg. Zo heeft Jezus Christus met één offer alles vol gemaakt. Af! Waar de dood tussenbeide getreden is, daar is het afgelopen. Daar heeft de Wet zijn bekomst gehad. De Wet is daarin uitgewoed. Die heeft Adam uitgeschakeld.

Nu eens terzake. Als je dan zou denken dat wij die oude mens, dat we die door een beetje op te poetsen, een beetje op te knappen, een beetje te versieren, dat we dat bekering kunnen noemen?

Als je dat aandurft. Als je het aandurft om een beetje op zijn zondags proberen te zijn, te leven, terwijl je niet gelooft: Ja, maar je mag niet meer bestaan, joh. Het is eigenlijk een contra-dictie, het is iets gek, je bent al dood. Jezus Christus is gestorven; je bent al veroordeeld. Dus je moet niet proberen jezelf in leven te houden; je moet niet proberen met het een of het ander nog voor de dag te komen, want het baat niet. Het is een afgesneden zaak. Want God heeft op Golgotha de zaak radicaal afgesneden.

Hij heeft duidelijk laten merken, NEE! En de duisternis kwam over Zijn Kind, van de Godverlatenheid. Dan wordt het wel een gevaarlijk spelletje als je denkt dat dat waarachtige bekering is, dat ik om mijn levensboompje heen loop, om die distel, en ik denk: Nu, ik hang hier een kerstballetje, een stalletje, en daar een kaarsje en daar een lampje. Tjoh, gezellig. Maar dat is een bedrog. Dat is een bedrog.

Dat is eigenlijk toneel. Dat is een stukje theater, dat klopt niet. Daar kijkt God dwars doorheen. God zegt: Maak de boom goed en zijn vrucht is goed. Dan is het vanzelfsprekend. Dan hoeft je niets meer te versieren, je hoeft niets op te hangen. Dan is het goed. Een druif brengt toch druiven voort? Daar hangen toch geen sodomsappelen aan?

Kijk, nu is dat oordeel radicaal uitgesproken, en dat vonnis is geveld en uitgevoerd. Nu is het afgelopen.

Wat is de nieuwe mens?

JEZUS CHRISTUS! Die is uit de dood opgehaald.

Want er was een verbintenis tussen de Vader en Hem. "Mijn Zoon, Je hebt Mij gevraagd het onvergankelijk en het eeuwige leven, als waarachtig en rechtvaardig Mens" - als God heeft Hij altijd de eeuwigheid in Zich - "Ik zal het je geven. Ja, Ik zal je tot een stroom van zegen zetten. En de kroon van het fijnste goud krijg Je van Mij opgezet".

Daar is een nieuwe schepping. Daar komt Jezus Christus, Triomfator uit de hel en uit de dood en uit het graf tevoorschijn. Tot eer en heerlijkheid van God. Tot troost van alle ellendigen die er niet uit kunnen komen.

En het zonnetje gaat schijnen.

Ik heb wel eens zo gedacht: Trouwe, lieve Heere, ik durf niet te zeggen, ik kan niet blij zijn met mezelf. Dat het nu Paasfeest is en dat ik nu mag preken, en dat de mensen, hoop ik, komen om te luisteren, ik kan er niet blij mee zijn. Maar ik ben zo blij dat U wat

CATECHISMUS ZONDAG 33 (VERVOLG-1)

nieuws heeft gemaakt op de aarde. Dat Uw Kind daar loopt U te prijzen, U te eren, en de naaste lief te hebben als Hemzelf. Dat Uw Kind op pad gegaan is om de verloren schapen te zoeken, om het weggedrevene terug te halen.

Om een volk dat in duisternis wandelt en telkens weer in duisternis wandelt, om ze een Licht te laten zien. O God, ik ben toch blij, toch blij.

Ik kan niet blij zijn met mezelf. Ik ben het misschien wel eens, maar dat is dan ten onrechte. Maar ik ben nu blij met Adam, met de tweede Adam. Die daar in glorie uit het graf verrijzen mag, en Die Uw welbehagen gedaan heeft. Dat kan niemand meer kapot maken.

Als u of ik - ja, het is wel ernstig - voor eeuwig buiten zouden staan, dát blijft bestaan: DE NIEUWE MENS, de tweede Adam, Die Vorst Gods.

Ik wil dat ook een beetje overbrengen.

Je moet niet aan de verkeerde kant beginnen. Je moet niet beginnen met die oude mens. In de zin van: Ja, nu ja, het gaat wel. Ja, ik mag niet klagen. Ja, vandaag .... Nu, gisteren had ik een beroerde dag, tjonge. Ik heb me toch weer zo boos gemaakt, ik heb dit. Ja, maar vandaag ....

Je bouwt op zand! Je bouwt op jezelf! Op je stemmingen, op je gevoelens.

Gisteren ging het niet; vandaag gaat het niet; en het ging en het gaat nooit!!!

Waarom niet? Je kunt toch geen lijk in leven houden? Je kunt een lijk toch niet als een poppetje in een poppenkast laten spelen? Dat is toch onbegonnen werk?

En Hij is doorstoken. Het bewijs is geleverd dat Hij dood was. Dat Hij de geest gegeven had. Wij moeten ook de geest geven.

Ja, die Nieuwe Mens is Jezus Christus, daar is Vader zo blij mee. En ik ben er ook blij mee.

Dan vraag ik eens even niet naar dood of leven, zalig, behouden, verloren of wat dan ook. Maar ik zou bijna zeggen: Dat zit gelukkig wel goed. Dat kan niemand God afnemen. Dat er zo'n lief, gehoorzaam Kind geweest is, dat altijd Zijn Vader heeft geprezen en verheerlijkt. De duivel en niemand kan dat kapot maken. Nu, dat is al heel wat.

Daarom moet je ook niet al te ver mee doen met: Die droevige tijden. Dat weet ik wel, de Heere Jezus heeft er Zelf over gesproken, en in de Bijbel kun je het telkens lezen. Maar je moet daar niet in verzanden. Je moet niet verzanden als het ware in dat soort problematiek.

Want wij staan achter de hof van Jozef van Arimathea. En daar is de nieuwe schepping, daar is Jezus Christus, de oudste Broeder, de Vorst des levens. Als het toen maar gelijk afgelopen was geweest, tja, maar dat was de wil van God niet.

Wat is nu de afsterving van de oude mens?

Er staat expres afsterving, waarom? Omdat wij zo taai zijn als geel garen. Omdat wij het zelf zijn, daarom is het zo moeilijk.

Als het nu echt maar een onderdeelje was. Als je nu echt maar een kwade eigenschap had te verliezen hè, ergens een gebrekkie. Zoals ze zeggen: Iedere gek heeft zijn

CATECHISMUS ZONDAG 33 (VERVOLG-1)

gebrek. Als het daar nu om ging.

Maar om nu te aanvaarden, 'helemaal'. Die zijn leven zal verliezen, die zal hetzelfde vinden. En waar vinden we ons leven allemaal niet in. De één in een verhaal zus, de ander zo, en de derde heeft dit wel eens, en een ander dat wel eens meegemaakt. Ja, maar vergeet niet, dat leven verliezen, dat heeft Jezus Christus gedaan, en zalig is hij die dat gelooft. En die heeft het ook mogen vinden.

Afsterven van de oude mens, dat is een sterfproces, koud vuur. Gangreen, of hoe noem je dat, vroeger. Akelig.

Ja waarom? Het raakt je merg, je vlees, het is zoiets als botkanker. Ernstig genoeg, ik hoop dat we er voor bewaard blijven. Ik denk het ook wel eens: Geef ons een zachte dood, maar ja.

Dat is het, het merg! van jezelf. Je eigen ik. Het ik, het moet eraan. Maar wanneer IS het er nu aan? Echt eraan? Dat je zegt: Ik leef Christus alleen. Hij is mijne en ik ben Zijne. Daarom wordt het nu een afsterven genoemd.

Petrus was allang bij wijze van spreken bekeerd zoals we dat noemen zouden, toen hij later in Antiochië met de heidenen en de joden zat, toen deed hij net alsof God niet radicaal met die oude mens had afgerekend. En toen ging hij bij die vrome mensen zitten uit Jeruzalem, en toen scheidde hij zich af van de heidenen, en toen at hij ook geen stukje varkensvlees meer, en hij deed dit niet meer. Want ja, wat moeten die mensen er wel niet van denken.

En toen zei Paulus: Schaam je, je weet toch wel beter? En gelukkig heeft Petrus schuld bekend. Petrus heeft gelukkig het aanvaard, en dat is al een wonder, dat is al afsterven. Afsterven van jezelf, want anders zou je toch woest worden als je collega zoiets tegen je zegt.

Nu, afsterven.

Dat is een hartelijk leedwezen dat we God door onze zonde vertoord hebben, en hoe langer hoe meer haten en vlieden.

Welke zonde? Nu, onder andere, waar ik nu heel de tijd mee bezig ben, dat ik maar niet aanvaarden wil, dat mijn zaak een verloren zaak IS! Dat ik nog steeds de brutaliteit heb om te denken dat ik op een soort tweesprongetje zit. Het kan goed en het kan kwaad. En dat ik maar niet aanvaarden wil dat het bedenken van het 'vlees' - dat ben ik - dat is de dood! En is vijandschap tegen God! Daar wil ik maar niet aan. En dat is ook zondigen.

Zondigen moet je niet alleen omschrijven in allerlei termen van moraliteit. Van: Hij gaat daar buiten de pas en hij gaat daar buiten de pas, vreselijk! Het is ook vreselijk, want de gevolgen van de zonde die zijn VRESELIJK! Maar DE zonde is eigenlijk in al die zonde, IK WIL NIET ACCEPTEREN DAT IK VERDOEMD BEN OP GOLGOTHA! En dat ik dood hoor te zijn.

Dat ik niet meer naar mijn eigen ideeën moet vragen. Dat ik mijn eigen hersens niet kan vertrouwen. Om dat te geloven. Dan komt er een oplossing in het zicht. Dan komt er in het zicht: Heere, ik kan niet lopen, neem me alstublieft in Uw armen. Heere, mijn geest deugt niet, geef mij Uw Heilige Geest. Laat Die mij voeren, leiden en leren.

Maar daar komt een mens niet toe. Hij blijft vroom.

CATECHISMUS ZONDAG 33 (VERVOLG-1)

Het is me altijd opgevallen, en ik heb het heus niet over een ander, want het gaat over Adam en over ons, het is me altijd opgevallen, hoe 'n zondaar we ook zijn, en toch altijd nog: Ja maar hij. Hoe we toch nog in een soort vroomheid onszelf willen handhaven, en niet eerlijk willen bekennen: 'Zand erover'.

Waarover? Over het kwaad, om dat goed te praten? Nee zo bedoel ik het niet. Maar over mij! Dood!

En nu zegt die Heidelberger zo lief: Het is een afsterving.

Daar ben ik nog blij mee ook, eerlijk waar. Want de Heidelberger wil niet vergeten dat die dood in Christus op Golgotha IS realiteit hoor, dat is een volkomen zaak. Daar kan niets aan afgedaan of toegegaan worden. Maar de 'inleving' en de 'ervaring' daarvan hier en nu in mijn persoonlijk leven, dat is een afsterving. Want ik wil elke keer weer tegen de kant opkruipen.

En hoe vromer ik doe - al bedoel ik met vromer niet echt gepast vroom, maar ik bedoel die quasi sfeer van heiligheid en zo, weet je wel, en dat bedenkelijke gezicht, en dat stroeve gezicht, en dat afkeurende.

Hoe Goddelozer ik ben, en ik roep uw geweten tot getuige! dat je eigenlijk, eigenlijk hartstikke in de knoop zit met jezelf! En dat je daarom zo bent naar buiten. "Ja maar dit en ja maar dat". Omdat je wel voelt in je ziel, oooh. En ik hoop dat God je er achter brengt, steeds weer. Daarom is het ook een proces, dat je zegt: O God, IK heb tegen U o Heere, zwaar en altijd weer misdreven. Want ik wil maar leven. Ik wil die eerste Adam in het Paradijs, die eigenlijk dood is al lang, en die op Golgotha dood is, die wil ik toch nog maar erbij betrekken.

Die wil ik toch maar een gezichtje aanmeten. Terwijl ik eigenlijk geen gezicht meer mag hebben. Uw gezicht. Leert van Mij dat ik zachtmoedig ben en nederig van hart. Dat gezicht mag ik alleen maar hebben.

Dan denk ik wel eens aan onze zuster Kroon, zo'n gezicht.

Dan kun je zeggen: ja, maar .... Nee, daar zie je iets van, van het gezicht van een Ander. Van een Ander!

O ik hoop dat we elkaar ....., we moeten weer nodig naar huis. We gaan nog bij leven en welzijn een keertje over die opstanding van de nieuwe mens ....

"Wat is dat nu weer?"

Maar als we nu maar hiertoe gekomen mogen zijn, dat we daarmee verenigd mogen liggen, al moeten we het allemaal door de beleving leren, door het waarachtig geloof. Maar dat we daar ....., dat ons dat duidelijk is wat ik nu bedoel met: Ja, je kunt de zaak wel een beetje oplappen, en je kunt wel een mooi gezicht trekken, maar daarmee is de zaak niet opgelost. Want eraan gaan we, en eraan moeten we. Wat denk je als Jezus Christus gekruisigd, gestorven en begraven is, dat wij zo met ons kloffie aan, alleen een beetje opgepoetst, dat we zo de hemel binnen kunnen? Dat bestaat niet! Dat voel je zelf wel aan.

Daarom ben je soms zo bang. Omdat je aanvoelt, o ja, als het nu eens gebeurt, waar moet ik dan blijven?

Nu, dat we dan de oude mens mogen uitdoen met al zijn werken, en Gode en Zijn lieve

CATECHISMUS ZONDAG 33 (VERVOLG-1)

Zoon Jezus Christus mogen leren leven.

AMEN